

Голас Радзімы

У мінулым годзе ў якасці турыстаў у БССР пабывала сям'я Гонья-Гарох з Бельгіі. Яны былі гасцямі рабочых Магілёўскага дэпо. На здымку (справа налева): Надзя, Марыя і Люсьен Гонья-Гарох гутараць з беларускімі чыгуначнікамі.
Фота А. Борыка.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 12 (867) Сакавік 1965 г.
Цана 2 кап.

Госці будуць задаволены

Нядаўна ў Мінску створана Упраўленне па замежнаму турызму пры Савеце Міністраў БССР. Яно павінна каардынаваць дзейні ўсіх ведамстваў і арганізацый рэспублікі, якія звязаны з прыёмам і абслугоўваннем замежных турыстаў на тэрыторыі рэспублікі. Аб задачах Упраўлення, яго рабоце і планах на бліжэйшы час расказаў карэспандэнту газеты «Голас Радзімы» яго начальнік Павел Яўменавіч АСТАПЕНКА.

ЯК РАЗВІВАЮЦА ТУРЫСЦКІЯ СУВЯЗІ БЕЛАРУСІ?

Паток замежных турыстаў у Савецкую краіну наогул і ў нашу рэспубліку ў прыватнасці з кожным годам павялічваецца. Калі ў 1958 годзе ў Беларусь пабывала 4 тысячы турыстаў, дык ужо ў 1962 годзе гэта лічба ўзрасла да 17 тысяч. На 1965 год чакаецца значнае павелічэнне турысцкага патоку ў параўнанні з мінулым годам. Гасцінасць беларусаў добра вядома падарожнікам з Францыі, Англіі, Аўстрыі, ФРГ, Італіі, Канады, ЗША, Галандыі, Швейцарыі, Фінляндыі і многіх іншых краін. Асабліва вялікая колькасць турыстаў прыбывае да нас з братніх сацыялістычных краін Еўропы — Польшчы, Чэхаславакіі, Румыніі, Югаславіі, Венгрыі, Балгарыі, ГДР. Устаўляюцца турысцкія сувязі з краінамі Паўднёва-Усходняй Азіі, Арабскага Усходу і Афрыкі. У сваю чаргу грамадзяне БССР працягваюць вялікую цікавасць да замежных турысцкіх паездак. Яны пабывалі амаль ва ўсіх еўрапейскіх і многіх азіяцкіх і афрыканскіх краінах. Гэта і наведанне асобных краін з адпачынкам на сушэтных курортах, і круізы па Дунаі, вакол Еўропы і г. д. У нас практыкуюцца стварэнне турысцкіх груп па прафесіях, што дазваляе зрабіць праграму паездкі найбольш цікавай і насычанай.

ШТО ПРывАБЛІВАЕ ДА НАС ЗАМЕЖНЫХ ГАСЦЕЙ?

Краіна, якая яшчэ на памяці цяперашняга пакалення была краем галечы і невуцтва, а зараз дасягнула першынства ў свеце па многіх галінах гаспадаркі, сама па сабе ўяўляе вялікую цікавасць для інашаземцаў. А Савецкая ўлада, зрабіў-

шая рабочых і сялян гаспадарамі сваёй дзяржавы, для многіх за рубяжом уяўляе задачу з некалькімі невідомымі. Да нас едуць тысячы замежных турыстаў, каб убачыць першую ў свеце краіну сацыялізма, пазнаёміцца з жыццём, будаўніцтвам, культурай савецкага народа. У гэтым плане Беларусь, якая з паўкаланіяльнай ускарны ператварылася ў багатую індустрыяльна-аграрную рэспубліку, выклікае зразумелую цікавасць.

Ва ўсім свеце вядома, што ў гады Вялікай Айчыннай вайны Беларусь стала арэнай жорсткіх кровапралітных бітваў, што наша сталіца была амаль зраўнавана з зямлёй, а ў выніку фашыскага нашэсця было знішчана больш паловы нацыянальнага багацця рэспублікі.

У неверагодна кароткі тэрмін залечаны раны вайны. Расквітнела Беларусь, адным з прыгажэйшых гарадоў Еўропы стаў Мінск.

У такое цяжка паверыць, але нельга не верыць уласным вачам, і тысячы замежных турыстаў падаюць заяўкі на наведанне БССР. Амерыканцы і канадцы, якія не бачылі жахаў другой сусветнай вайны, чэхі і палякі, перажывушы фашысцкую акупацыю, — усе ў захапленні ад поспехаў беларускага народа, ад устаўшага з попелу прыгажуня-Мінска.

Турысты, якія прыязджаюць у сталіцу Беларусі, маюць магчымасць не толькі агледзець горад, але і наведваць яго прадпрыемствы, навучальныя ўстановы, дзіцячыя сады, тэатры. Для членаў турысцкіх груп арганізуюцца паездкі ў калгасы, піянерскія лагеры, зону адпачынку «Ганалес», гутаркі з кіраўнікамі прадпрыемстваў, сустрэчы з працоўнымі. Гасцям прадастаўляецца магчымасць выступіць па беларускім радыё і тэлебачанні, у рэспубліканскім друку.

Не адзін Мінск прымае замежных турыстаў. Брэсцкая крэпасць — месца, дзе пабывалі тысячы інашаземных гасцей. Многія пазнаёміліся з Белавежскай пушчай і яе багатым запаведнікам.

Сярод шматлікай арміі замежных турыстаў ёсць людзі, якіх цягне ў Беларусь не толькі звычайная турысцкая цікавасць. Наведаўшы наш край аднойчы, яны прыязджаюць у другі і трэці раз. Гэта нашы землякі, якія амаль паўвека назад эмігрыравалі ў Злучаныя Штаты, Канаду. Штогод прыязджаюць да нас вялікія групы, арганізаваныя рэдакцыямі газет «Русский голос» і «Вестник». Такіх турыстаў гасцінная Беларусь сустракае з асаблівай цеплынёй. І яны з хваляваннем і захапленнем адзначаюць тую грандыёз-

ныя змены, якія адбыліся на Бацькаўшчыне за гады Савецкай улады.

ШТО РОБІЦА ДЛЯ ПАЛЯПШЭННЯ АБСЛУГОЎВАННЯ ТУРЫСТАЎ?

Любое падарожжа пачынаецца з дарогі. Тым, хто прыязджаў у Савецкі Саюз на аўтамашыне, добра вядома першакаласная магістраль Брэст — Мінск — Масква. Таму не выпадкова ў Мінску ўжо два разы даваўся старт міжнародным аўтамабільным ралі. Нашы дарогі адпавядаюць патрабаванням міжнароднага турызму.

Адной з задач, якія стаяць перад Упраўленнем па замежнаму турызму, з'яўляецца стварэнне і пашырэнне матэрыяльнай базы для прыёму і абслугоўвання турыстаў і разнастайных аказваемых ім паслуг. З гэтай мэтай у Мінску заплававана будаўніцтва трох 12-павярховых гасцініц, якія будуць узведзены ў зялёным масіве ўздоўж Свіслачы. Ужо распачата будаўніцтва адной з іх. У гэтай гасцініцы ў аднамесных і двухмесных нумарах тыпу «люкс» могуць з камфортам адначасова размясціцца 400 чалавек.

Пачата будаўніцтва матэля з усім сэрвісам для аўтатурыстаў: двухмесныя нумары з усімі зручнасцямі, аддзяленне дзяржбанка, пошта-тэлеграф, фоталабараторыя, станцыя тэхнічнага абслугоўвання, аўтазаправачная станцыя. Матэль будзеца непадалёку ад Мінска на Брэсцкім шасэ. Вядуцца работы па рэканструкцыі і павелічэнню кемпінга, які і без таго лічыцца адным з лепшых у Саюзе.

Зараз Упраўленне рыхтуецца да адкрыцця ма-савага турысцкага сезону. Мы спадзяёмся, што госці з-за мяжы застануцца задаволены падарожжам па нашай рэспубліцы.

У 1964 годзе Савецкі Саюз наведала 1 мільён замежных грамадзян, амаль на 70 тысяч, або на сем працэнтаў, больш, чым у 1963 годзе.

З 1956 года, калі ўпершыню пасля Айчыннай вайны «Інтурыст» аднавіў сваю дзейнасць, і па 1964 год аб'ём замежнага турызму ў СССР быў падвоены. Усяго за гэты час у нашай краіне пабывала звыш шасці з паловай мільёна замежных гасцей.

СССР першым у свеце стварыў грамадзянскую рэактыўную авіяцыю. Насынена расце колькасць міжнародных ліній Аэрафлоту. Іх працягласць больш ста тысяч кіламетраў, а агульная даўжыня ліній Аэрафлоту — больш чатырохсот тысяч кіламетраў. Сем заходнеўрапейскіх авіякампаній — Эр Франс, БОАК і БЕА (Вялікабрытанія), КЛМ (Галандыя), «Люфтганза» (ФРГ), САС (Скандынаўскія краіны) і «Сабена» (Бельгія) абслужылі за мінулы год у два разы менш пасажыраў, чым Аэрафлот.

Сталіца Савецкага Саюза Масква звязана прамымі чыгуначнымі зносінамі з 23 краінамі. У 1965 годзе адкрываюцца чыгуначныя зносіны СССР — Швецыя.

У Віцебску па Смаленскаму шасце адкрыўся Дом сувязі. У новым будынку каля 100 рабочых пакояў. У іх размяшчаюцца апараты, залы паўаўтаматыкі, танальнага тэлеграфа і іншыя службы. Есць тут фотатэлеграф, міжнародная тэлефонная станцыя, аснашчаныя найвышым абсталяваннем.

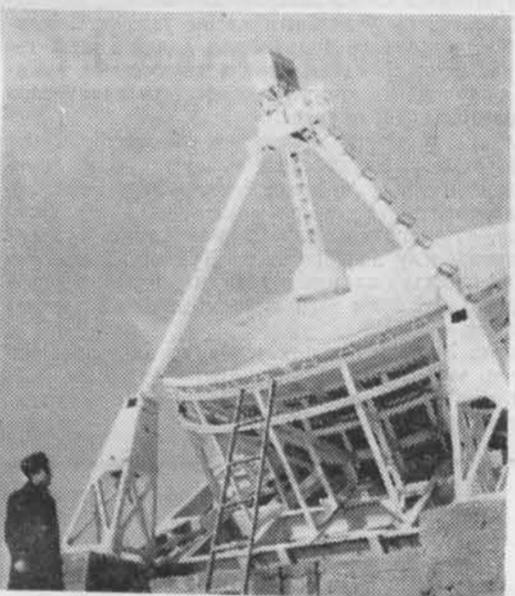
На здымку: новы будынак дома сувязі ў Віцебску.

Фота Г. Усламава.

З кожным днём мяняецца выгляд будаўнічай пляцоўкі Гомельскага суперфасфатнага заводу. Адначасова ўзводзіцца больш 40 вытворчых аб'ектаў, вядзецца мантаж абсталявання. Ужо ў гэтым годзе новае прадпрыемства вялікай хіміі Беларусі дасць першую прадукцыю—серную кіслату. На здымку: перадавыя мантажнікі будоўлі Уладзімір Юрын (злева), Павел Ялізараў і Пётр Дзямідзенка.

Фота Ч. Мезіна.

Дзеючая мадэль двухлюстраной антэны вялікага радыётэлескопа для касмічных мэт у Савецкім Саюзе.

Фота Г. Багдасарана.

Імя М. П. Шмырова

Ніколі не згасне слава пра легендарнага партызанскага важака, камандзіра Першай беларускай партызанскай брыгады Героя Савецкага Саюза Міная Піліпавіча Шмырова.

Народ свята ўшаноўвае памяць праслаўленага камбрыга.

Савет Міністраў Беларускай ССР прыняў прапанову Віцебскага аблвыканкома аб прысваенні імя Міная Піліпавіча Шмырова пажыццёваму членам флоту пры Савецкім Міністраў БССР, пабудаванаму ў Віцебску ў гэтым годзе.

МАСКВА

У Савецкім Саюзе праведзен чарговы запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-59». На борце спадарожніка ўстаноўлена навуковая апаратура, прызначаная для працягу даследаванняў касмічнай прасторы ў адпаведнасці з праграмай, аб'яўленай ТАСС 16 сакавіка 1962 года. Каардынацыйна-вылічальны цэнтр вядзе апрацоўку паступаючай інфармацыі.

МІНСК

Сямігадовае заданне па аб'ёму прадукцыі выканалі 12 прадпрыемстваў Упраўлення станкабудавання і агульнага машынабудавання Беларускага саўнаргаса.

У ліку першых аб датэрміновым выкананні сямігодкі рапартавалі аршанскія станкабудаўнікі заводу «Чырвоны змаргар». На прадпрыемстве праведзена тэхнічнае пераўзбраенне. У строй дзеючых уступіў новы галоўны корпус з самым дасканалым тэхналагічным абсталяваннем. Гэта дазволіла асабіць вытворчасць станочнага абсталявання асабліва высокай дакладнасці. Выпуск прадукцыі тут за гады сямігодкі вырас больш чым у 8 разоў.

Цяпер станкабудаўнікі рэспублікі даюць адзінаццаць працэнтаў металарэжучых аграгатаў, якія выпускаюцца ў краіне.

МАГІЛЁУ

Першыя сто тон серавугляроду — надзвычай каштоўнай хімічнай сыравіны для вытворчасці штучных валокнаў — збераглі хімікі Магілёўскага заводу імя Куйбышава ў выніку ўкаранення прагрэсіўнага бязводнага метаду яго кандэнсацыі. Бязводная кандэнсацыя рэзка павысіла культуру і ўмовы працы. Яна дасць магчымасць прадпрыемству штогод эканоміць многія сотні тон серавугляроду.

МАСКВА

Тут падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве ў галіне выкарыстання атамнай энергіі ў мірных мэтах паміж Дзяржаўным камітэтам па выкарыстанню атамнай энергіі СССР і рэактарным цэнтрам Нідэрландаў і камісарыятам па атамнай энергіі Бельгіі.

ПІНСК

Вялікія змены адбыліся ў Пінску за апошнія гады. Сёлет тут утворана 9 новых выбарчых акруг па выбарах у гарадскі Савет дэпутатаў працоўных. Гэта выклікала расшырэннем жыллёвага будаўніцтва як у цэнтры, так і на ўскраінах горада, ростам прамысловасці, павелічэннем насельніцтва.

На былых пустэчах паявіліся новыя вуліцы. У паўночнай частцы горада ўзніклі новыя вуліцы Палеская, Майская, Вясенняя, Сцяпная. А ўзрост адной з вуліц гаворыць сам за сябе — вуліца Навасельцаў. Паявілася яна некалькі месяцаў назад.

Расце новы мікрараён у заходняй частцы горада. Тут працягваецца будаўніцтва малочнага камбіната, таксаматорнага парка. З кожным днём расшыраюцца межы старажытнага Пінска.

ТАШКЕНТ

У сталіцы Узбекістана будзеца адна з буйнейшых у свеце электрастанцый, аграгаты якой будуць размешчаны на адкрытых пляцоўках. Цёплы, сухі клімат Сярэдняй Азіі дазволіў праекціроўшчыкам адмовіцца ад узвядзення будынка. Гэта дало магчымасць атрымаць значную эканомію сродкаў і скараціць тэрмін будаўніцтва. Магутнасць станцыі, якая працуе на прыродным газе, складзе 1 200 000 кілават.

КІШЫНЕУ

У Малдавіі завершана сяўба насення ранняй капусты ў парнікі, пачалася сяўба баклажанаў і перцу. Гароднінная культура сканцэнтравана на вялікіх масівах. Кожная гаспадарка спецыялізуецца на вытворчасці трох-чатырох відаў гародніны. У гэтым годзе прамысловым цэнтрам краіны будзе адгружана 30 тысяч тон ранняй гародніны.

САЛІГОРСК

Новае памяшканне атрымала школа рабочай моладзі. Да паслуг яе выхаванцаў прасторныя класы, фізіка-хімічны кабінет, лабараторыя і кінаапаратная. Дырэкцыя першага калійнага камбіната забяспечыла маладых рабочых—навучнікаў школы — інтэрнатам.

ЛЕНІНГРАД

Састаў вагонаў з шырокімі вокнамі з'яе вішнёвай афарбоўкай. На вагонных кузавах вялікімі літарамі зроблен надпіс — «Аўрора». На вагонах другога саставу напісана «Нява». Такімі ўбачаць пасажыры фірменныя хуткія паязды, якія вырашана ўвесці на Кастрычніцкай чыгуныцы з пачаткам руху па летняму графіку.

Экспрэс «Аўрора» ўвесь шлях да Масквы будзе пераадольваць за чатыры гадзіны 59 мінут. Яго сярэдняя скорасць па ўсяму маршруту — 130 кіламетраў у гадзіну. Гэта будзе хутэйшы ў Савецкім Саюзе поезд. Поезд «Нява», які складаецца са спальных вагонаў, прызначан для лініі Ленінград—Масква—Севастопаль. Ён будзе знаходзіцца ў дарозе на 8—9 гадзін менш, чым цяперашнія хуткія паязды.

ОРША

Народны тэатр Палаца культуры льнокамбіната паказаў прэм'еру п'есы М. Пагодзіна «Крамлёўскія куранты». Пастаноўку ажыццявіў рэжысёр І. Шварц. Грамадскім кансультантам быў народны артыст СССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі П. Малчанаў. Вобраз Леніна стварыў начальнік мастацкай майстэрні льнокамбіната Б. Арлоў. Ролю Дзяржынскага выконваў майстар ткацкага цэха прадпрыемства А. Качэргінскі.

РУСТАВІ

Калектыў Рустаўскага металургічнага заводу выконвае заказ сваіх в'етнамскіх сяброў. Ён вырабляе тут для іх цэльнакатаныя трубы. З чыгуначнай станцыі Руставі адпраўлена ў гарады Ханой і Хаифон першая партыя сталёных труб.

ХАРКАЎ

На турбінным заводзе імя Кірава закончылася выпрабаванне магутнай паравой турбіны ў 300 тысяч кілават. Харкаўскія турбабудаўнікі вядуць работы па вырабе гіганцкай паравой турбіны магутнасцю ў паўмільёна кілават.

СПАДАРОЖНІК «КОСМАС-59» У ПАЛЁЦЕ

ДАСЯГНЕННІ МАГІЛЁУСКІХ ХІМІКАЎ

«КРАМЛЁУСКІЯ КУРАНТЫ» НА СЦЭНЕ РАБОЧАГА ТЭАТРА

РАСЦЕ І БУДУЕЦА ПІНСК ВЯЧЭРНЯЯ ШКОЛА ДЛЯ РАБОЧЫХ САЛІГОРСКА

САВЕЦКІЯ ТРУБЫ ІДУЦЬ У В'ЕТНАМ

ЮБІЛЕЙ «ДЭЙЛІ УОРКЕР» НАЦЫСЦКІ ЗЛАЧЫНЦА ЗАБІТЫ

ЛЕЙПЦЫГ. Закрыўся юбілейны міжнародны Лейпцыгскі кірмаш. Ён зноў пацвердзіў значэнне Лейпцыга як цэнтра свабоднага сусветнага гандлю паміж Усходам і Захадам. У час кірмашу было заключана многа буйных гандлёвых здзелак і пагадненняў. Як заявіў камерцыйны дырэктар савецкага павільёна А. Круцько, агульны абарот савецкіх знешнегандлёвых аб'яднанняў на кірмашы склаў, паводле папярэдніх даных, 410 мільёнаў рублёў.

САНА. Прадстаўнікі Савецкага Саюза і Іеменскай Арабскай Рэспублікі падпісалі пагадненне, у адпаведнасці з якім СССР акажа Іемену дапамогу ў асваенні 1 300 феданаў (1 федан роўны 0,42 гектара) зямлі пад пасевы бавоўны. Газета «Ахбар аль-Іемен» адзначае, што пагадненне будзе мець вялікае значэнне для развіцця сельскай гаспадаркі краіны.

ЛОНДАН. Тут адбыўся ўрачысты сход, прысвечаны 35-годдзю з дня выхаду ў свет першага нумара «Дэйлі уоркер». З прамовамі выступілі генеральны сакратар Кампартыі Англіі Джон Голян, галоўны рэдактар газеты Джордж Мэт'юз і прадстаўніца Паўднёвай Афрыкі, слаўны барацьбіт супраць расізму Хілда Бернштэйн.

БОН. Пракуратура Франкфурта-на-Майне ўзбудзіла крымінальную справу супраць нацыскага злачынцы, былога оберштурмфюрэра СС Адольфа Харнішмахера. Гэты эсэсец, які на працягу 20 год беспакарана жыў на тэрыторыі Заходняй Германіі, належаў да гітлераўскага карнага атрада, што дзейнічаў на часова акупіраванай тэрыторыі Савецкага Саюза. Са снежня 1941 года па восень 1942 года ён удзельнічаў у масавым знішчэнні савецкіх грамадзян у раёне Магілёва.

МОНТЭВІДЭА. У 20 кіламетрах ад уругвайскай сталіцы, на адной з віль пляжнага мястэчка «Парк Караска», знойдзены труп нацыскага ваеннага злачынцы Герберта Кукурса, вінаватага ў масавым знішчэнні латвійскіх грамадзян, галоўным чынам яўрэйскага паходжання, у час другой сусветнай вайны. На зрашчэным кулямі трупе ляжалі асабістыя дакументы Кукурса і копіі абвінавачваючых заключэнняў Нюрнбергскага працэса нацысцкіх злачынцаў. Тут мяркуюць, што забойства зроблена агентамі міжнароднай сакрэтнай арганізацыі, якая ў свой час выкрала Адольфа Эйхмана.

У гэтыя суровыя дні, калі амерыканскі імперыялізм наладжвае агрэсіўныя акцыі, накіраваныя на расшырэнне вайны ў Паўднёва-Усходняй Азіі, народ Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам поўны рашучасці даць агрэсарам адпор.

На здымку: Доан Тхі Нгок Х'ен, перадавая работніца кааператыва Тан Ан у правінцы Хунг Йен, ля зенітнага кулямёта.

Сёння в номере

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Число иностранных туристов, которые приезжают в нашу страну, с каждым годом увеличивается. Если в 1958 году в Белоруссии побывало 4 тысячи туристов, то уже в 1962 году эта цифра увеличилась до 17 тысяч. К нам едут иностранцы, чтобы увидеть первую в мире страну социализма, познакомиться с жизнью, строительством, культурой советского народа. Гости восхищаются отстроенными за послевоенные годы Красавцем-Минском, историческим Брестом, другими городами и селами Бело-

руссии. Для приезжающих из-за границы туристов в Минске будут построены три 12-этажные гостиницы. Одна из них уже строится. Начато строительство мотеля для автотуристов, расширяется кемпинг. Обо всем этом в разговоре с нашим корреспондентом рассказал П. Остапенко, начальник Управления по иностранному туризму при Совете Министров БССР («ГОСЦИ БУДУЦЬ ЗАДОВОЛЕННЫ»).

Деревня Аврамовская Хойникского района недавно по просьбе жителей переименова-

на в Партизанскую. Давно прошли те времена, когда они на фронтах и в партизанских отрядах защищали свою Родину от фашистских захватчиков. Теперь живут колхозники новой счастливой жизнью. В деревне шесть магазинов, больница, школа. Издали Партизанская напоминает городок («НА ПАЛЕССИ, У ПАРТИЗАНСКОЙ...»).

Со страшными воспоминаниями выступает сегодня на страницах нашей газеты бывшая узница Освенцима Ольга Крайко («АД ІМЯ ЖЫВЫХ І МЕРТВЫХ»). Германский фашизм—виновник преступлений, равных которым не знала история. Самое страшное его преступление—вторая мировая война. Одиннадцать миллионов человек разных национальностей, профессий, политических убеждений и вероисповеданий погибли в фашистских концентрационных лагерях. Из них более четырех миллионов сож-

жены в крематориях Освенцима. От имени всех погибших в десятках концлагерей оставшиеся в живых обвиняют палачей, разгуливающих на свободе, требуют для них свободы и справедливого суда народов.

Знайте, австралийцы из Ээрфилда, что рядом с вами живет изменник Родины и убийца Бронислав Жудра. Во время гитлеровской оккупации он служил в полиции, бесчинствовал в деревне Рубеж Березинского района и других деревнях, грабил и убивал мирное население. Вместе со своими хозяевами он удрал за границу. Но пусть и там люди знают о его черных делах, пусть не будет ему нигде покоя. («ЁН НАСІУ МУНДЗІР КАРНІКА»).

Среди белорусских писателей-демократов второй половины XIX века Франтишек Богушевич по праву занимает первое место. В историю на-

шей литературы он вошел как основоположник критического реализма, выразитель интересов обездоленного народа. Из каждого его стиха струится свежий гражданский пафос, который придает его творчеству глубоко народный, гуманистический характер. Сохранилось только два сборника стихов поэта: «Дудка беларуская» и «Смык беларускі», но и по ним мы можем судить об огромном значении творчества Ф. Богушевича для белорусской литературы («ПАЭТ-ГРАМАДЗЯНІН»).

В Минском дворце пионеров работает Клуб интернациональной дружбы. Белорусские школьники поддерживают дружбу с ребятами многих зарубежных стран. Они переписываются с детьми Венгрии, Болгарии, Германской Демократической Республики. («КЛУБ РОЗНАКАЛЯРОВЫХ ГАЛЬШУКАУ»).

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

Толькі за два апошнія гады жыхарам вёскі Леніна дзяржава выдзеліла на будаўніцтва і рамонт жылых дамоў 1510 кубаметраў лесу і многа іншых будаўнічых матэрыялаў.

Не трэба жыхарам, як калісьці, ехаць далёка за пакупкамі. У вёсцы ёсць два магазіны, у якіх шырокі выбар прамысловых і харчовых тавараў. За восем месяцаў рабочыя саўгаса закупілі тавараў на суму 82 485 рублёў. У вёсцы пракладзен вадаправод, абсталявана аўтаматычная тэлефонная станцыя. Ёсць тут і ўчастковая бальніца, дзе зараз прыбудовваецца памяшканне для раздільнага аддзялення.

І. НОВІКАУ.

Жыткавіцкі раён.

Эканаміст калгаса «Чырвоная Зорка» Стаўбіцкага раёна Іван Рослік круціць арыфмометр. Лічы яго радуоць. Адлічэнні ў непадзельны фонд гаспадаркі ў мінулым годзе складалі звыш 40 тысяч рублёў. На гэтыя сродкі ў калгасе будуюць пабудаваны новыя фермы, механізаваная майстэрня, папоўніцца машына-трактарны парк, хутка будаўнікі пачнуць узводзіць палац культуры. З кожным годам багацце калгаса, растуць даходы хлеба-робаў, павышаецца іх жыццёвы ўзровень.

У калгасе ёсць многа людзей, якія вучацца без адрыву ад вытворчасці. Хлебароб І. Рослік закончыў Беларускі інстытут народнай гаспадаркі. Калгасніка Н. Тамашэвіча заўсёды цікавіла тэхніка. Ён працаваў то на льноцерабіцы, то на трактары, вадзіў сіласаўборачны камбайн, але яму хацелася лепш ведаць тую зямлю, якую ён апрацоўваў. Тамашэвіч пайшоў вучыцца ў Гродзенскі сельскагаспадарчы інстытут.

Вучоба на заатэхнічным факультэце Гродзенскага сельскагаспадарчага інстытута дапамагае ў практычнай рабоце і ветфельчару Юсіфу Даўгаполу. Аграномам вярнецца ў калгас Тэрэза Дзямяненка, бухгалтарам — Марыя Свекатун. Былыя даяркі Ванда Пажога і Ванда Дзямяненка вучацца ў Мінскім педагагічным інстытуце.

А. МАЗУР.

У доме, што стаіць на ўсходняй вёсцы Сунаі, паштальён часты госць. Тут жыве паважаны ўсімі чалавек — свінарка сельгасарцелі імя Леніна, дэпутат Вярхоўнага Савета СССР Разалія Конанаўна Карпучок. У вялікім пакоі на сталым ляжачы газеты, часопісы, стоець пісьмаў. Разалія Конанаўна акуратна іх ускрывае, перачытвае, робіць паметкі ў бланко-

це. За кожным пісьмом яна бачыць жывога чалавека, імкнецца дапамагчы яму.

Да свайго дэпутата звярнулася настаўніца Сунабэцкай школы А. Цвірко з просьбай дапамагчы ўладкаваць сына ў Гарадзейскую школу-інтэрнат.

Жыхару вёскі Камсамольская Р. Цвірко Разалія Карпучок дапамагла набыць лесама-тэрыялы для новага дома, жыхару вёскі Сімковічы Стаўбіцкага раёна П. Віткоўскаму — атрымаць пенсію.

Разалія Карпучок карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод сваіх выбаршчыкаў, выдатна працуе на ферме.

— Добры гэты чалавек. Сапраўдны таварыш і дарачык, — гавораць пра яе людзі.

М. СЯУРУК.

Капыльскі раён.

У любое надвор'е можна сустрэць на дарогах, якія вядуць да брыгад калгаса «Юны камунар», бібліятэкара Бардзёнскай сельскай бібліятэкі Чавускага раёна камсамолку Яўгенію Зайцаву. Яна рэгулярна абменьвае кнігі ў перасоўных бібліятэчках, клататліва адбірае літаратуру для калгаснікаў.

А вечарам памяшканне бібліятэкі заліта яркім святлом. Сюды пасля працоўнага дня збіраюцца калгаснікі, і Яўгенія

зноў з імі. Выбар кніг вялікі — ў бібліятэцы іх больш шасці тысяч. 370 чалавек з'яўляюцца

пастаяннымі яе чытачамі. Нярэдка тут праводзяцца літаратурныя вечары, дыспуты па прачытаных кнігах.

На здымку: Я. ЗАЙЦАВА.

Фота А. Лукашова.

Восенню мінулага года ў складзе партыйна-ўрадавай дэлегацыі БССР я ездзіла на святкаванні 40-годдзя Узбек-

скай ССР. Паездка беларусаў на ўрачыстасці, якія праходзілі ў гарадах, калгасах і саўгасах Узбекістана, сведчыць аб вялікай братняй дружбе ўсіх народаў Савецкага Саюза. З горадасцю за ўзбекскі народ я ўспамінаю аб усім, што ўбачылі мы ў гэтай сярэдняазійскай рэспубліцы. Мы ніколі не забудзем Ташкент, горад-сад, што патанае ў зеляніне паўднёвых дрэў. І гэты ў краі, які пакутаваў калісьці без вады. Праблема вады ўжо даўно вырашана. У калгасах мы бачылі бяскрайнія палі кукурузы, ба-воўны. У сельгасарцелі «Паліт-адзел» працуюць прадстаўнікі 14 нацыянальнасцей нашай Радзімы Цяжка паверыць, пакуль не ўбачыш сваімі вачыма, што можа зрабіць калектыўная праца. А робіць яна цуды.

Пазнаёміліся мы і з нацыянальным мастацтвам, культурай Узбекістана, якія расквітнелі за гады Савецкай улады. Але самае галоўнае, што ўразіла нас — гэта цеплыня, з якой сустракалі нас ва Узбекістане. Некалькі дзён правялі мы ў сонечнай рэспубліцы, але яны далі нам магчымасць адчуць, што гэты зямля нам родная, людзі, якія жывуць на ёй, — нашы браты.

М. ЧЭКЕЛЬ.

Герой Сацыялістычнай Працы.
г. Гродна.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

На Палессі, у Партизанской...

Машына імчыць па шырокай вясковай вуліцы. Звычайны пейзаж: бурштынам адліваюць сцены новых дамоў, тэлевізійныя антэны, слупы з радыё- і электраправадамі, роўная шарэнга дрэў уздоўж пабудовы.

У вёсцы Аўрамаўскай у час мінулай вайны знаходзіўся варажы гарнізон. Але гэты не магло стрымаць партизан атрада імя Суворова, якія летам 1943 года разграмілі гітлераўцаў і іх памагатых—паліцэйскіх. Многія жыхары вёскі пайшлі ў той дзень у лясны разам з партызанамі і сталі ў рады народных мсціўцаў. Яны гралі акупантаў на беларускай зямлі. А калі прыйшла Савецкая Армія, партызаны пайшлі на фронт, пры-малі ўдзел у штурме Берліна.

Многа год прайшло з тых памятных часін. Вырасла вёска, аднавілася. У кожную сям'ю прыйшоў дастатак і заможнасць. З ростам і добраўпарадкаваннем вёскі растуць і людзі, паляпшаецца іх быт, павышаецца культурны ўзровень і запатрабаванні. У мінулым годзе па просьбе жыхароў Аўрамаўскай Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР іх вёска была перайменавана ў Партизанскую.

Сёння ў дамах жыхароў вёскі ёсць

пральныя машыны, халадзільнікі, матацыклы. У Партизанскай шэсць магазінаў. У іх—вялікі выбар розных тавараў. Да паслуг насельніцтва сталовая, камбінат бытавога абслугоўвання, лазні. Толькі за апошнія гады тут было пабудавана 56 індывід-уальных дамоў.

У сярэдняй школе вучыцца 350 дзяцей. Выпускнікі школы разам з атэстатам сталасці атрымліваюць пасведчанні аб набыцці спецыяльнасці лесавода, слесаря, токара.

У Савецкім Саюзе рабочы чалавек знаходзіцца ў вялікай пашане. Ён не турбуецца, што не знойдзе працы альбо не атрымае дапамогі па старасці. Дзяржава забяспечвае яго работай, дае права на адукацыю, адпачынак, матэрыяльнае забяспечэнне па старасці і ў час хваробы.

Бальніца, якая ёсць у Партизанскай, мае 25 ложкаў. У лячэбных кабінетах устаноўлена сучаснае медыцынскае абсталяванне. Побач з бальніцай—аптека. Душэўныя, чулыя людзі працуюць тут урачамі, медыцынскімі сёстрамі.

У Партизанскай ёсць абозаколавый завод. На ім працуе звыш 200 чалавек. На заводзе і ў вёсцы добра ведаюць Віктара Казьмерчука. Ён

не толькі добры працаўнік, але і чужы таварыш, актыўны ўдзельнік грамадскага жыцця. Жыхары вёскі абралі яго дэпутатам раённага Савета. Восенню і вясной Казьмерчук узначальвае ў вёсцы пасадку дрэў на вуліцах, займаецца іх добраўпарадкаваннем.

Актывістаў у вёсцы многа. Васемнаццаць год працуе на лесаскладзе леспрагаса Піліп Кушнір. Дзесяткі тысяч кубаметраў драўніны нарыхтаваў гэты чалавек. За добрасумленную працу ён неаднаразова быў прэміяваны і ўзнагароджаны ганаровымі граматамі.

— Я шчаслівы, што мая праца прыносіць карысць людзям. Мне прыемна тая пашана, якую я атрымліваю за яе, — гаворыць ён.

І так працуе не толькі Піліп Кушнір. Добра ведаюць тут дружную сям'ю Міхаіла Сандуляка. Іх дзеці Тамара і Віктар вучацца ў школе. Міхаіл працуе на абозаколавым заводзе, а жонка Наталля ў лясніцтве. Жывуць яны ў дастатку ў добра абсталяваным доме. Вечарамі да іх часта заходзяць суседзі, каб паглядзець перадачу па тэлевізары, падзяліцца сваімі думкамі і жыццёвымі планами.

Здалёк Партизанская нагадвае горад, хоць гарадскі быт і не «прапісан» яшчэ ва ўсіх дамах. Таму сельскі Савет удзяляе вялікую ўвагу бытавому ўпарадкаванню. У бальніцу, хлебапяркару, абозаколавый завод, школу, сталоўку, на чыгуначную станцыю пракладзен вадаправод. У бліжэйшы час плануецца правесці ваду ў кожны дом.

А па вечарах, калі апускаецца змрок, у Партизанскай успыхваюць зарніцы электрычных агнёў. Цішыню вуліцы парушаюць акорды гармонікаў, песні. Гэта ідуць у свой клуб былыя воіны і партызаны, іх дзеці і ўнукі, каб пачытаць свежыя газеты, часопісы, паглядзець новы кінафільм альбо пагуляць у шахматы, шашкі.

Любцы жыхары вёскі і канцэрты мясцовых артыстаў. У гэтым заслуга дэпутата сельскага Савета Паўла Іванавіча Бурака. Партизанцаў часта слухаюць песні, глядзяць танцы ў выкананні Мальвіны Зэкавай, Уладзіміра Дворніка, Марыі Казьмерчук, Віктара Штынько і многіх іншых. Вось і сёння ў клубе ідзе канцэрт. Выконваецца «Лясная песня» кампазітара Алоўнікава:

Ой бярозы ды сосны,
Партизанскія сёстры.
Вас ніколі ў жыцці не забыць...
Спяваюць партизанцаўцы хораша
і задушэўна.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

Хойніцкі раён.

«ПРЭЗІДЭНТ» ПРОСІЦЬ «НА ТАЛЕРКУ»...

Дзень добры, землякі!
Перш за ўсё хачу зноў па-дзякаваць за кнігі і газеты, якія вы высылаеце. Газету я атрымліваю, рэгулярна сачу за ўсімі навінамі з роднай старонкі. Цікавацца ў нас і матэрыяламі пра беларускіх «змагароў на экзылі».

Прызнацца, раней я не зусім верыў у тое, што ў нашых «змагароў» такое бруднае мінулае, а сучаснае таксама не чысцейшае. Аказваецца, варухні глыбей, яшчэ большае балота! Я гэта вась да чаго. Хачу вам расказаць сёе-тое пра нашага «прэзідэнта БНР» спадара Абрамчыка...

Зайшоў я нека пасля работы ў бар выпіць кужаль пива. Гляджу па баках, дзе б прысесці. Бачу, сядзіць нейкі падвыпішы тып, цягне пива. Падсеў я да яго, разгаварыліся, аказваецца, земляк. Прычым не з «простых». «Ну як, — пытаю жартам, — жыве наш паважаны прэзідэнт спадар Абрамчык? Ці не мае часам патрэбы ў чым-небудзь?» Паглядзеў ён на мяне ды і сказаў: «Некалькі слоў у яго адрас! Не зусім цэнзурных, зразумела. І пайшоў, і пайшоў хрысціць «прэзідэнта» на чым свет стаіць! Так што даслоўна гэтую размову апісаць не магу, а перадам галоўнае сваімі словамі.

Як пан Абрамчык стаў «прэзідэнтам», думаю, усім даўно вядома. Але не ўсе, можа, ведаюць, што тады «тэстаментаваны прэзідэнт» выграб колькі было фунтаў з бээнраўскай касы і пачаў аб'езд перыферыіных філіялаў. Увойдзе, як кот, павадзіць вусікамі: «Як у вас справы з фінансамі? Колькі сабралі ў наш змагарны «фонд 25 сакавіка»? І пойдзе перабіраць па костачках. А Лашук тым часам талерку ў рукі і па кругу: «Спадары, хто колькі можа, прашу, спадары!» Глядзіш, і бразнуць некалькі дзсяткаў фунтаў ды плюс членскія ўзносы ды яшчэ прыватныя ахвяраванні. Падліцаць зборы, на самалёт — і ў наступныя філіялы. Зноў Лашук танцуе з талеркай: «Спадары, хто колькі можа... У «фонд 25 сакавіка», на гасцініцу пану прэзідэнту, на кішэнныя раскоды».

Часнае слова, так і было, землякі! Да 1951 года жыў Абрамчык на гэты самы «фонд 25 сакавіка», пакуль дрэнна сталі падаваць. Тады ён што робіць? Перайменаваў яго ў «нацыянальны фонд». Гучыць нібы салідней, адчуваецца!

Зноў паплылі фунцікі ў кішэню. Але, як гавораць, апетыт прыходзіць у час яды. І прыдумаў спадар «прэзідэнт» новую штуку: загроб увесь «нацыянальны фонд», сеў у «боінг» і ў Амерыку! Прападаў там некалькі месяцаў і вярнуўся з салідным пачкам зялёных долараў. Ну, а як вядома, абрамчыкам у Амерыцы долараў за так не даюць, дык не цяжка здагадацца, у лік чаго яны атрыманы.

Уздыхнулі было абрамчыкавы хаўруснікі: цяпер ужо сыты доларамі ўволю, можа сёе-тое і ім перападзе. Як бы не так! Не даў «міністрам» ні шылінга. Купіў у Парыжы асабняк, потым дачу за горадам, стаў спыняцца толькі ў фэшэнебельных атэлях. Узвылі «міністрам» і... у адстаўку. Хто ж стане працаваць бясплатна нават у імя «місіі вызвалення»? Прышлося тэрмінова шукаць новых дурняў, якія ганяюцца за тытуламі. Знайшоў, пачаставаў іх цыгаркамі (на пива ён яшчэ ніколі не разараўся) і гэтых прымусяў гуляць у любімую «талерачку». І зноў усё спачатку: пагаладаюць спадары «міністрам», зноў разб'ягуцца. Пацеха ды й годзе!

Адзін, праўда, да самай смерці верыў у Абрамчыка, сябру свайго. Гэта «герой» так званага «случкага паўстання» інжынер Рыдлеўскі, «міністр замежных спраў БНР». У 1950 годзе прыехаў ён з Парыжа ў Лондан як беларускі дэлегат на другі з'езд «свабодных журналістаў». Ubачылі яго касцюмчык абрамчыкавы хаўруснікі і ахнулі: валацугі і то лепш апрапаюцца. Тэрмінова сабралі некалькі фунтаў і апрапанулі свайго «замежнага міністра». Гадоў праз тры зноў з'явіўся ў Лондане пан Рыдлеўскі ў тым жа касцюме ва-

лацугі. Аказваецца, зняславіў «прэзідэнта», блукаў па парыхскіх памыйках, збіраў анучы і пустыя бутэлькі, а на атрыманыя грошы піў да беспрыйтомнасці. Расшчодрыўся Абрамчык і вырашыў адправіць яго да Сіповіча ў манастыр паправіць здароўе. Даў яму з «фонда» некалькі соцен франкаў на білет да Лондана, а на касцюм, зразумела, даць «забыўся». Працягнуў «замежны міністр» некалькі месяцаў на харчах у святога айца Чэслава Сіповіча, і ўзнеслася яго душа да варот апостала Пятра. Думаці, тут ужо не паскупіцца «прэзідэнт»: такі «змагар» богу душу аддаў! Але не, нават шылінга на пахаванне рэшткаў свайго аднакашніка не даў і на пахаванне не паехаў. Так і прысыпалі пацяхеньку «случкага героя» ў куточку могілак. Нават крыжа не паставілі.

Ці ж мог сцярапець такую непачівасць да «змагарнай душы» святы айцец Сіповіч! І кінуў ён заклік нават за Ла-Манш: «Землякі, ахвярыце на помнік герою Рыдлеўскаму!» І паплылі ў сейф святога айца фунты і шылінгі. А камень на магіле «героя» з'явіўся чамусьці маленькі-маленькі, у пяці кроках ледзь заўважыш.

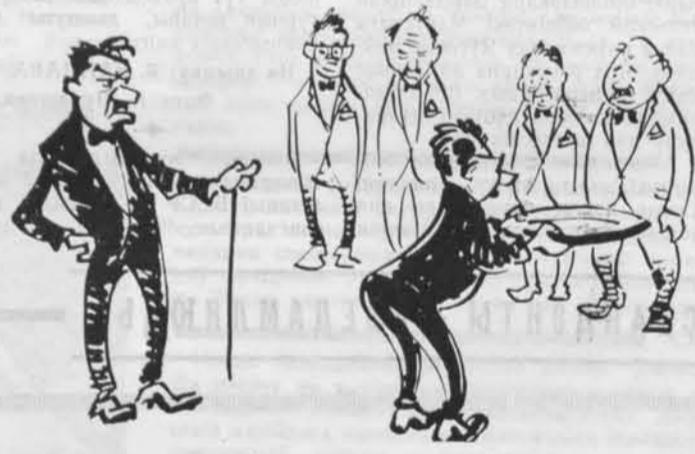
Вось такія справы робяць у нас і «прэзідэнты» і «святые». На гэтым заканчваю, землякі. Калі палічыце патрэбным, можаце надрукаваць маё пісьмо ў газеце.

Будзьце здаровы, усяго вам добрага.

А. СІЛАНЮК.

Англія.

АД РЭДАКЦЫІ: Выконваючы просьбу нашага земляка, мы друкуем яго пісьмо. Магчыма, гэтых падрабязнасцей з экзыліяна дзейнасці «спадара» Абрамчыка і «святога» айца Сіповіча не ведаюць нашы суайчыннікі ў Амерыцы і ў Англіі. Мы дапоўнілі пісьмо толькі малюнкам.

Мал. В. Швяцова.

ВІНШАВАННІ, ПАЖАДАННІ, ПАДЗЯКА © ЧАКАЮ ВЕСТАК З БРЭСТ-ЧЫНЫ © ШЧАСЛІВАЕ ЛЕТА БЕЛЬГІЙСКАГА ХЛОПЧЫКА © ПРЫЯЗДЖАЕМ ДА ВАС З ЧЫСТЫМ СЭРЦАМ

З ВЯЛІКАЙ цікавасцю прачытай я ў вашай газеце артыкул «Лёс Шаметаўскага двара». Я сам у 1912 годзе працаваў цэлы год у памешчыка Шамета за 40 рублёў, толькі грошай ён мне не заплаціў. А ў 1913 годзе я паехаў у Амерыку. Калі была дзёрэсія, працаваў за 5 долараў у месяц, а потым наогул 10 год не працаваў. І толькі калі пачалася другая сусветная вайна, я атрымаў работу на аўтамабільным заводзе. Цяпер я стары, мару пабываць на Радзіме. Жонка мая ўжо была ў 1961 годзе ў СССР — у Маскве, на Каўказе, у Крыме, а ў гэтым годзе паедзе ў Кобрынскі раён Брэсцкай вобласці, у родныя мясціны. Мы вельмі хацелі б ведаць больш аб Кобрывне, Антопалі, Гарадзці, Пружанах, таму што гэтыя мясціны нам добра знаёмы.

М. НАВУМЧЫК.

Д РОГОІЕ товарищи! От всей души поздравляем всех женщин вашей организации с Международным женским днем 8 марта, днем солидарности трудящихся женщин всех стран в борьбе за мир, демократию и социализм. Мы, члены Русского общественного клуба гор. Сиднея, вместе со всем народом нашей великой Родины и прогрессивными людьми Австралии отмечаем этот день. Желаем вам счастья, здоровья и успеха во всех ваших делах. С глубоким уважением, по поручению правления и членов клуба.

П. КОНОНОВ.

В ЯЛІКАЕ прывітанне вам ад майго сына Мішэля. Ён гаворыць, што ніколі не забудзе шчаслівага лета ў Крыжоўцы. Мішэль у гэтым годзе вымушан быў пайсці на работу — у нас вялікая сям'я, я не ў сілах адна пракарміць пяцёра дзяцей. Бедны хлопчык праце ў мясніка, ідзе к 7 гадзінам раніцы і вяртаецца ў 7—8 гадзін вечара. Сэрца абліваецца крывёю, калі бачу, як ён стамляецца. Мішэль марыць яшчэ раз прыехаць у Савецкі Саюз, але ў яго вельмі маленькі водпуск для такога падарожжа. Таварышы з Савецкага камітэта на культурных сувязях з суайчыннікамі за ружаём вельмі хвалілі мяне майго сына. Сапраўды, у мяне добрыя дзеці, і я ганаруся тым, што здолела іх такімі выхаваць.

В. Н.

В ЭТОМ году мы с женой собирались опять навестить родные места, но, к сожалению, я не смогу этого сделать. У меня очень плохо со здоровьем, и врачи категорически запрещают поездку. Придется жене ехать одной. Настроение плохое, работать не могу, сижу дома долгие дни и вечера... Представляете, какую радость принесла мне ваша посылка с книгами? Запоём читаю одну книгу за другой, с особенным увлечением — военные мемуары. Еще и еще раз восхищаюсь мужеством советских патриотов, отстоявших в боях независимость своей Родины.

Есть во Франции такие люди, которые, приезжая туристами в Советский Союз, необъективно оценивают его жизнь и со злорадством подсчитывают недостатки и ошибки. А если бы они ехали с чистым сердцем, они подумали бы в первую очередь о том, с чего начали строить свою жизнь советские люди и сколько войн и разрушений пришлось им пережить.

Достижения нашей Родины поистине грандиозны, и мы желаем ей еще больших успехов.

В. ЛИХОТА.

Франция.

HOW MUCH DO SOVIET MPs EARN?

One of our readers in Australia has sent in a number of questions concerning deputies to the USSR Supreme Soviet. The answers are given below by FIODOR KALINICHEV, head of the law department of the Presidium of the USSR Supreme Soviet.

1. How many members are there in the Supreme Soviet?

The Supreme Soviet of the USSR consists of two Chambers: the Soviet of the Union and the Soviet of Nationalities. The Soviet of the Union has 791 deputies, and the Soviet of Nationalities 652. This makes a total of 1,443 (for the latest, Sixth convocation).

There are not equal numbers of deputies in the two chambers, although both have equal rights under the Constitution. This is because they are formed on the basis of different principles. The Soviet of the Union is

2. How Many Full-Time Ministers?
elected on the basis of one deputy per 300,000 of population. The Soviet of Nationalities is elected on another basis, namely, 25 deputies from each Union Republic, 11 deputies from each Autonomous Republic, 5 deputies from each Autonomous Region, and one deputy from each National Area.

In accordance with the Constitution of the USSR, the Council of Ministers of the USSR, which is the highest executive and administrative organ of state power, and is appointed by the Supreme Soviet of the USSR, consists of the Chairman of the Council of Ministers, his Vice-Chairmen, Ministers and Chairmen of State Committees and other bodies.

At present the Council of Ministers includes, apart from the Chairman and the 6 Vice-Chairmen, 12 Ministers of the USSR and 47 Chairmen of State Committees.

Most of the Ministers have been elected deputies to the USSR Supreme Soviet. However, this is not an obligatory rule. It all depends on the personal qualities of the Minister concerned, his services to the nation, and his popularity.

3. Is it true that ordinary members are paid the same money when attending parliamentary sessions as they earn in their own occupations, plus travelling expenses, etc.?

There are no professional MPs in the Soviet Union. All the 1,443 deputies to the present Supreme Soviet are employed and are paid salaries in accordance with their qualifications.

Deputies to the USSR Supreme Soviet include 339 factory workers, 307 collective farmers, 72 factory managers and experts, 57 scientists, 21 doctors, 28 teachers, 44 writers and 57 servicemen. A number of deputies hold full-time elective Party and state posts.

As for the salaries of Party and YCL functionaries, as well as trade union officials and other public servants (the Communist Party is one of the public organisations), these are fixed by the organisations themselves, and are paid out of the members' dues and also out of profits on publications.

On the whole Soviet MPs carry out their duties after working hours and these do not interfere with their jobs.

In some cases, however, they require temporary leave — to attend sessions of the Supreme Soviet and the permanent commissions, etc. It has been laid down by law that while people are deputies their normal salaries (or average wages) at the place of their normal employment are to be paid. Deputies to the Supreme Soviet are also entitled to special state grants to cover expenditure involved in their public duties, and receive 100 roubles monthly.

During Supreme Soviet sessions they also receive 15 roubles daily, and can also travel free by rail, water and air in the course of their duties.

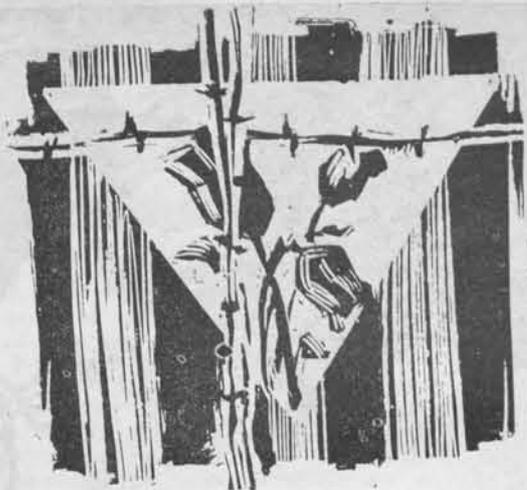
4. What pensions do Ministers receive on retiring?

The basic law governing pensions to factory and office workers is the law of July 14, 1956, in which all the principles are laid out.

Without violating the basic principles as regards age, length of service, and size of pensions, provisions have been made for research workers, ex-servicemen, and persons who have performed particular service to society and the state, to receive personal pensions. These pensions can go up to 200 roubles a month, as against the ordinary limit of 120 roubles.

Pensions for retiring Ministers are fixed on general principles. One condition is indispensable: that he should have reached legal pensionable age, should have the necessary length of service (for an old-age pension) or should have been declared an invalid by medical experts (for a disability pension). Provided all the necessary conditions exist, a Minister may receive either a pension on a general basis, or a personal pension.

А Д І М Я Ж И В Ы Х І М Ъ Р Т В Ы Х

У слоўніках кожнай мовы ёсць страшныя словы: бяда, хвароба, вайна, гора, смерць. На розных мовах яны гучаць па-рознаму, а сэнс іх аднолькавы. Але самае страшнае слова, якое аднолькава гучыць на мовах усіх народаў, — фашызм.

Германскі фашызм — віноўнік злачынстваў, роўных якім не ведала гісторыя. Самае страшнае яго злачынства — другая сусветная вайна, развязаная Гітлерам, — каштавала чалавецтву дзiesiąткаў мільёнаў жыццяў. Спіс ахвяр фашызму незлічоны, але яшчэ больш страшны спіс, складзены фашысцкімі забойцамі Гімлерам і Розенбергам, Гейдрыхам і Дарэ, Кальтэнбрунерам і Франкам на выпадак перамогі фашысцкай зброі. Сетка канцэнтрацыйных лагераў па ўзору лагераў смерці Асвенціма і Майданека пакрыла б усе краіны Еўропы, дым з комінаў крэматорыяў зацягнуў бы неба на многія тысячы кіламетраў.

Адзінаццаць мільёнаў чалавек розных нацыянальнасцей, розных прафесій, розных палітычных пераконанняў і веравызнанняў загінулі ў фашысцкіх лагерах смерці. З іх больш чатырох мільёнаў спалены ў пяці крэматорыях Асвенціма.

У газавыя камеры ішлі хлопчыкі і дзяўчынкі. Бацькі і маці. Старыя. Але ішлі яны не самі. Іх гналі 6000 фашыстаў, якія на працягу чатырох год існавання лагера з вялікай стараннасцю выконвалі загад свайго ашалелага фюрэра. І не было такога выпадку, каб хто-небудзь з іх адмовіўся выканаць гэты загад.

З таго часу прайшло дваццаць год, а былыя вязні фашысцкіх засценкаў усё яшчэ не могуць, ды і да самай смерці, відаць, не змогуць, забыць тых жахаў, якія давялося ім перанесці ў лагерах.

Цяжка раскажаць аб усім, што мы перажылі ў Асвенціме. Бо раскажам аб гэтым, нібы зноў перажываем усё тое, аб чым так нялёгка ўспамінаць. Але многае неадступна на працягу ўсіх гэтых дваццаці год стаіць перад вачыма.

Гэтага не забудзеш. Гэтага не даруеш.

Ці можна забыць дзікія оргіі п'яных фашыстаў у мінскай турме, калі, забаўляючыся, яны выганялі людзей з любой камеры і, стоячы ў чатырох кутках, забівалі дошкамі свае ахвяры. А потым выганялі людзей з другой камеры і прымушалі выносіць трупы і змываць са сцен кроў.

21 лістапада 1943 года ўсіх зняволеных мінскай турмы выганялі на калідор і па нейкаму невядомаму нам спісу адабралі частку людзей.

Куды, навошта, што будзе далей, ніхто не ведаў.

Праз дзень адбор паўтарыўся. І вось гэты дзень стаў для мяне фатальным. У спіс для адпраўкі ў Асвенцім трапіла і я. Вывелі нас у доўгі калідор. Тут стаялі два мужчыны, выпушчаныя з адзіночкі і карцэра. Адзін з іх назваў маё імя. Я кінулася да яго, каб спытаць, адкуль ён ведае мяне. Толькі па голасу я пазнала мужа. І гэты праз месяц і сем дзён. Вось да чаго давялі чалавека фашысцкія забойцы.

29 лістапада 1943 года нас павезлі ў Асвенцім. Шэсць дзён

без кавалка хлеба і кроплі вады. На двары стаяў снежань, а людзі ехалі амаль голяы, таму што іх арыштавалі летам. Вагоны забіты, закручаны дротам, у кожным з іх ад 60 да 90 чалавек. На працягу ўсёй дарогі вагоны ні разу не адчынілі. Жывыя ехалі разам з мёртвымі. Фашысты любілі «дакладнасць», таму мёртвых не выкідвалі па дарозе.

4 снежня 1943 года 934 мужчыны і 543 жанчыны з Мін-

Ольга КРАЙКО

ска прыбылі ў Асвенцім. Сёння з 1500 чалавек і сотні не засталася.

На наступны дзень у нас забралі нашу вопратку, знялі валасы, вытатуіравалі лагерны нумар. Я стала нумарам 69 839. Сяброўкі гаварылі, што было балюча, калі наколвалі нумар, а я нічога не памятаю. Перада мной татуіравалі месячнага сына маёй сяброўкі Марыі Іосіфаўны Шчэрбіч, якога яна нарадзіла ў турме. Я ўспомніла сваіх маленькіх дзяўчынак, якія засталіся пасля нашага арышту дома. Яшчэ ў турме мне казалі, што іх і маму расстралілі. Малодшай Наташы было 8 месяцаў. Больш я нічога не памятала. Два гады я думала, што маіх дзяцей няма.

Ці можна забыць працягнутыя рукі з акон 25 барака, барака смерці, і стогны людзей, іх перадсмяротныя просьбы: «Не забудзьце нас, адпомсціце!»

Гэта было наша першае знаёмства з лагерам. На першым жа «капелі» (вечэрняй паверцы) мы бачылі, як з гэтага барака голяы людзей, як дровы, кідалі на машыну і везлі ў крэматорый.

У красавіку 1944 года, ужо ў Асвенціме, мужа, вельмі слабага, пакінулі на каранціне, а потым з каранціннага барака адправілі ў крэматорый.

7 студзеня 1944 года я захварэла тыфам. У гэты час смяротнасць у жаночым лагера Біркенау дасягнула 500 чалавек у дзень. Кожную раніцу з баракаў выносілі трупы і складвалі іх ля ўваходу ў баракі. Часам іх збіралася ад зямлі да даху. Мёртвыя абавязаны былі нароўні з жывымі прысутнічаць на паверцы.

Мяне адправілі ў рэвір (бальніцу). Там распранулі дагала і паклалі чацвёртай на нары, якія па размерах былі ніколькі не больш звычайнага ложка. Пяць сутак я праляжала ў непрытомнасці. Ніякага лячэння, вядома, не было. 12 студзеня была самая вялікая за ўсё існаванне лагера селекцыя (адбор жывых для спалвання ў крэматорый). У гэты дзень мяне выкінулі на снег разам з трупамі. І тут я апытомнела. Падала голас. Незнаё-

мая дзяўчыта выцягнулі мяне і забралі ў барак да сябе на нары.

Наша рабочая каманда працавала ў 10-ці кіламетрах ад лагера. Кожны дзень хворыя, галодныя, зніжаныя цені, а не людзі, павінны былі працаваць шлях у 20 кіламетраў і яшчэ ўвесь дзень працаваць. Заўсёды вельмі хацелася есці. На нашым шляху расла яблыня-дзічка. Часам удавалася падабраць яшчэ зусім зялёны плод. Аднойчы, праходзячы міма яблыні, мы не згаварваючыся, кінуліся да яе. За гэта многіх збілі, а мяне загналі ў рэчку, дзе, стоячы па грудзі ў вадзе, я павінна была скасіць усю траву ля берага. Так давялося прастаяць у халоднай вадзе ўвесь дзень. А я ў гэты час хварэла ліхаманкай.

За тое, што мы з сяброўкай Таісіяй Іосіфаўнай Місунвай, вырашылі наведваць хворую і прынесці ёй маленькі букетік палявых кветак, шэф прымусіў нас жаць крапіву, якая была вышэй чалавечага росту.

Ці забудзеш чорны дым крэматорыяў Асвенціма і СС гауптштурмфюрэра, галоўнага лагернага ўрача Іозефа Менгеле, які з нямецкай дакладнасцю штодзень прымаў на чыгуначнай ветцы прыехаўшых людзей і, указваючы пальцам у белай пальчатцы на чалавека, вызначаў яго лёс.

Менгеле вінаваты ў тым, што адправіў у крэматорый многія тысячы людзей, у жніўні 1944 года ўдзельнічаў у ліквідацыі так званых цыганскага лагера, вінаваты ў правядзенні злачынных эксперыментаў на блізнятах. Гэтыя эксперыменты, як правіла, заканчваліся смерцю.

Ці забудзеш, як палілі жывых людзей у ямах у лесе тады, калі крэматорый не спраўляліся з вялікай нагрукі?

Людзей распраналі дагала, а сабакі загавялі іх у яму, дзе гарэлі дровы. Чалавек бег ад агню, а сабакі, дрэсіраваныя спецыяльна для гэтых мэт, зноў гналі да ямы.

Фашысты стаялі побач, курілі і смяяліся.

У гады вайны ў войсках СС служыла больш 100 тысяч фашыстаў. За ўсе дваццаць пасляваенных год панеслі заслужаную кару не больш 10 тысяч. Астатнія жывуць спакойна на свабодзе і, мабыць, з радасцю закрэсліваюць у сваіх календарых кожны прахвіты дзень, бо ён набліжае іх да такой жаданай даты 8 мая 1965 года, калі ўрад ФРГ павядаў спыніць судовое праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў за «даўнасны час» зробленых імі злачынстваў.

Ад імя ўсіх загінуўшых у Асвенціме, у Майданеку, у Равенсбруку, у Бухенвальдзе, у Трэблінцы, у Штуттгофе, у Дахау, у Маутхаўзене, у Флосенбургу, у Мінску — ад імя незлічонай колькасці мёртвых, мы, што засталіся жывымі, былыя вязні Асвенціма, абвінавачваем усіх эйхманаў, глобке, шпейдзляў, фёрчаў, хойзінгераў, оберлендэраў, трэтнераў, менгеле, усіх фашысцкіх забойцаў, якія жывуць да гэтага часу, усіх тых, хто старанна выконваў загад Гітлера.

Ад імя жывых і мёртвых мы пратэстуем супраць жаклівага рашэння бонскіх улад.

Гітлераўскія забойцы не павінны пазбегнуць кары.

О. КРАЙКО.

Ю С ВОПРОСОВ

ПРИМЕНЯЕТСЯ ЛИ В СССР НА ПРАКТИКЕ ЗАКОН О ЗАПРЕЩЕНИИ ПРОПАГАНДЫ ВОЙНЫ?

Ответственный секретарь Советского комитета защиты мира Михаил Котов ответил так:

— Нет, интересующий вас закон пока еще не применялся. Не представилось случая... Впрочем, это не значит, что борьба за обеспечение прочного мира на земле ведется Советским Союзом не действенными средствами. Действенность уголовных законов определяется, как известно, не количеством осужденных преступников, а снижением самой преступности.

Обратимся к истории этого закона. Второй Всемирный конгресс сторонников мира в Варшаве, на котором присутствовали представители 81 страны, торжественно призвал все правительства принять антивоенные законы. Советский Союз одним из первых откликнулся на призыв миролюбивой общности. По предложению председателя Советского комитета защиты мира, писателя Н. Тихонова 12 марта 1951 года Верховный Совет СССР принял Закон о защите мира.

Зачем нам потребовался такой закон? Ведь в обществе, где победил социализм, нет и не может быть классов или социальных групп, хоть в какой-то степени заинтересованных в пропаганде и развязывании войны. У Советского государства, в частности, нет и не может быть намерений поработить другие народы, оно является принципиальным противником военных авантюр.

И всё-таки принятие закона в СССР имеет немаловажное значение. Оно еще раз доказало верность Советского правительства и Коммунистической партии Советского Союза священным принципам мира.

ГРОЗИТ ЛИ АВТОМАТИЗАЦИЯ В СССР БЕЗРАБОТИЦЕЙ?

Однажды на Московский завод малолитражных автомобилей пришел гость из Италии — представитель известной фирмы синьор Соваретти. Он осмотрел одну из автоматических линий, отметил ее достоинства и недостатки. Потом спросил:

— Скажите, а сколько человек было занято обработкой детали, когда этой линии не было?

— Десять человек.

— Сколько трудится сейчас?

— Как видите, двое: наладчик линии и вот этот юноша-рабочий.

— Прекрасно. Какова же судьба остальных восьми человек? Уволены?..

— Нет, дело нашлось для всех.

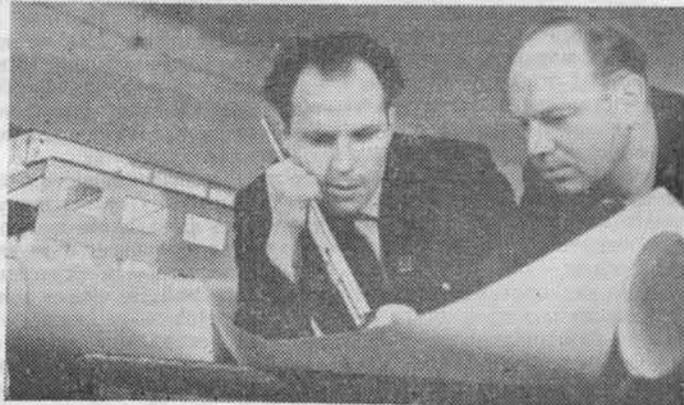
Синьор Соваретти с сомнением покачал головой. Тогда его привели в контору цеха. Перелистали списки и нашли восьмерых рабочих, уволенных с линии. Трое учились в вечернем техникуме, окончили его. Теперь один работает мастером соседнего участка, а двое — наладчиками. Трое станочников заняты в том же цехе по своей специальности и, кроме того, учатся в школе рабочей молодежи. Они собираются повысить квалификацию, чтобы в дальнейшем работать на автоматических линиях. Седьмой перешел в другой цех. Одна работница ушла на пенсию по старости — ей исполнилось 55 лет.

Это пример с одного лишь завода. Но и в масштабах всей страны проблемы занятости у нас не существует. Темпы роста производства так высоки, что ни школы производственного обучения, ни профессионально-технические училища не могут полностью удовлетворить потребности промышленности в рабочей силе.

Заглянем в более отдаленное будущее, где автоматов будет в десятки раз больше, чем сегодня. В конце концов наступит такой момент, когда потребность в рабочей силе сократится, исчезнут из наших газет и объявлений «требуются», «требуются».

Что ожидает советских людей? Не безработица ли?

Нет. Как только выяснится, что при существующей в СССР 41-часовой рабочей неделе мы не сможем обеспечить полную занятость, труд будет перераспределен: все трудоспособные получат работу, но ее на каждого человека придется меньше. Иными словами, произойдет сокращение рабочего дня при увеличении выпуска продукции за счет автоматизации. При этом месячный заработок не снизится, оплата каждого трудового часа возрастет. Именно так обстояло дело несколько лет назад, когда в СССР перешли с восьмичасового рабочего дня на семичасовой.

В самых отдаленных уголках нашей страны можно встретить выпускников Могилевского строительного техникума. В нынешнем году дипломы будут защищать 100 учащихся дневного и вечернего отделений.

НА СНИМКЕ: А. СТРЕЛЬЦОВ (слева) и его консультант инженер-строитель Г. АЛЕКСО перед защитой дипломного проекта.

Ю С ОТВЕТОВ

Актыўна рыхтуюцца да III-й Усебеларускай дэкады мастацкай самадзейнасці гурткі пры ДOME культуры працоўных рэзерваў. На здымку: салісты танцавальнага гуртка Тамара Лысава, Раіса Навіцкая, Браніслаў Тумеля і Эдуард Пурус.
Фота Ул. Крука.

ПАЭТ-ГРАМАДЗЯНІН

Сярод выдатных беларускіх пісьмемнікаў-дэмакратаў другой паловы XIX стагоддзя Францішак Багушэвіч па праву займае першае месца. Прызнанне і падзяку народа ён здабыў і сваім таленавітым пером, і рэвалюцыйнай адвагай, якая прывяла яго ў стан паўстанцаў Кастуся Каліноўскага ў 1863 годзе, дзе ён самааддана змагаўся за свой пакрыўджаны царызмам і абшарнікам працоўны люд.

У гісторыю беларускай літаратуры Францішак Багушэвіч увайшоў як пачынальнік крытычнага рэалізму. Не выпадкова яго наватарская роля ў развіцці і станаўленні тагачаснага прыгожага пісьменства зусім правамерна параўноўваецца з роляю Тараса Шаўчэнка ў літаратуры украінскай. Ён быў першы, хто працоўнага чалавека з народа, «бедака ад сахі», зрабіў галоўным тэроем сваіх лірычных песень і эпічных сказаў і надаў яго «простай мужыцкай мове» сапраўдныя правы грамадзянства.

Да нас дайшлі толькі два зборнікі вершаў паэта: «Дудка беларуская» (Кракаў, 1891) і «Смык беларускі» (Познань, 1894), не лічачы некалькіх празлічых апавяданняў і асобных вершаў. Па сацыяльных умовах таго часу, калі беларускае друкаванне слова было пад забаронай царскіх цензураў, Францішак Багушэвіч не меў, вядома, магчымасці выдаваць свае творы на радзіме. Але яны трапілі «пад саламяныя стрэхі» ў шматлікіх епісах і копіях і рабілі сваю рэвалюцыйную справу. І толькі пры Савецкай уладзе, калі беларускі народ упэўнена ў сваёй гісторыі здабыў, дзякуючы Камуністычнай партыі, дзяржаўнасць, творы паэта сталі здабыткам усенародным. Яны бесперапынна выдаюцца, вывучаюцца ў пачатковых, сярэдніх і вышэйшых школах, а творчасці песняра прысвечаны шматлікія манаграфічныя даследаванні і асобныя крытычныя і гістарычныя артыкулы.

Народ любіць і шчыра шануе свайго паэта. У яго творчасці ён бачыць люстра той змрочнай эпохі, калі над краем чорнай хмарай вісеў сацыяльны і нацыянальны прыгнёт.

Францішак Багушэвіч як сялянскі дэмакрат не пераставаў паказваць з пазіцыі рэвалюцыйна-дэмакратычнага гуманізму «чорную бездань» паміж панам і мужыком, бездань, народжаную сацыяльнай несправядлівасцю. Сам працэс адлюстравання народнага жыцця неаддзельны ў паэта ад тыпова фальклорных вобразных сродкаў, блізкіх і зразумелых кожнаму селяніну, таму што ўзяты яны з яго быту і вуснай паэзіі:

Аднаму дзесяткі служкі
Зарабляюць сотні сот;
Рукі ў яго, як падушкі,
Як кісель, дрыжыць
Жывот!

ДА 125-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ФРАНЦІШКА БАГУШЭВІЧА.

Другі сам аж на дзесятак,
Працуючы, лье свой пот,
А высашы, як аплатак,
Цяносецькі, як той кнот.

Гэта — з верша «Бог не роўна дзеле», у якім паэт рэалістычна, без народніцкай ідэалізацыі паслярэформеннай вёскі, раскрываў непракрытую праўду жыцця, паказваючы яе з пазіцыі пісьмемніка-гуманіста. Паэт жыў марамі і надзеямі працоўнага люду, прыдушанага катаржнай працай на паноў, на падрачыкаў і ліхвароў, на «чумазах» — капіталістаў, што рабіліся ў тую час гаспадарамі жыцця.

Але няколікі ні было б пакутлівым жыццё селяніна, ён ніколі не трапіў добрага гумару, пачуцця іроніі, вострага, дапытлівага розуму і з'едлівага сарказму ў дачыненні да «паноў і падпанкаў». Усе гэтыя светлыя якасці яго душы склалі, як вядома, мастацкую фактуру не адной вуснапаэтычнай казкі і песні, вострага народнага анекдота, прыказкі і прымаўкі. Францішак Багушэвіч даў класічныя ўзоры творчага наследвання жанравых асаблівасцей фальклорных вершаваных твораў.

Шчырасць і вернасць самому сабе, сваёй мастацкай інтуіцыі неаддзельны ад самой паэтычнай прыроды Францішка Багушэвіча. Быць можа, адсюль і пачынаецца гэтая задушэная цеплыня і сардэчная непасрэднасць яго вершаў, самабытных па нацыянальнай выразнасці і глыбокіх па сацыяльнаму зместу.

Цікавым з'яўляецца вершаванае апавяданне «Кепска будзе», якое па самому духу свайму, прастаце формы і якасці вобразных сродкаў адлюстравання вельмі блізкае да твораў народных. Мы не кажам ужо аб палітычнай актуальнасці гэтага апавядання ў тую час, актуальнасці, падказанай ідэйнымі перакананнямі паэта-дэмакрата.

Ужо сам зачын верша глыбока ўваходзіць у фальклорную традыцыю і нагадвае звычайную сялянскую бяседу, у якой раскрываецца цэлая трагедыя народнага жыцця. «Як я толькі нарадзіўся, — з жалем і крыўдай скардзіцца лірычны герой паэта, — бацька сказаў: «Кепска будзе!» Ну дык жа ж, не памыліўся: здзекваліся бог і людзі. А чым кепска? — бо ў маршы я радзіўся — пост праўдзівы, страшны месяц ў гаспадарцы, як пражыў хто — будзе жывы».

Лірычны герой паэта, у якім далзены абагулены вобраз тагачаснага «гаротнага селяніна» з яго думамі і настроямі, не выпадкова прыгадвае гэты злашчасны «марац», які ў народных песнях і паданнях здабыў сабе «папулярнасць»

звечнага спадарожніка сялянскай згубы і злыбяды. Паэт умеў, як бачым, знайсці тыповыя ў тагачасным народным жыцці і псіхалогіі чалавека, умеў раскрыць сацыяльную сутнасць гэтага тыповага ў жывых і яскравых, па-народнаму простых і ясных вобразах і малюнках. У гэтым — сіла паэтычнай творчасці Францішка Багушэвіча, у гэтым — яе мастацкая краса і эстэтычнае характэрнае.

Паэт гарача любіў свой народ, шчыра шановаў яго спрадвечную культуру і родную мову, усімі сіламі душы абараняючы іх ад вялікадзяржаўных шавіністаў і дваранскіх эстэтаў. Гэта мела ў тую час гістарычнае значэнне, таму што абарона роднай мовы, пазбаўленай правоў грамадзянства, была тады абаронай народа і яго нацыянальнай культуры, абаронай права «людзмі звацца». Францішак Багушэвіч быў першым сапраўды народным паэтам, і малодшае пакаленне пісьмемнікаў-дэмакратаў не выпадкова бачыла ў ім свайго выдатнага настаўніка. Больш таго, творчасць Багушэвіча — сялянскага дэмакрата і паслядоўніка Чарнышэўскага — вызначыла сапраўдны крок наперад не аднаго пакалення беларускіх дарэвалюцыйных пісьмемнікаў па новаму шляху развіцця тагачаснай беларускай літаратуры — літаратуры крытычнага рэалізму, жыццёвай праўды і гуманізму.

Сцяпан МАЙХРОВІЧ.

КЛУБ РОЗНАКАЛЯРОВЫХ ГАЛЬШТУКАЎ

Рэпартаж
з Мінскага
палаца піянераў

Мінскі палац піянераў. Сярод мноства залаў, пакояў, майстэрняў, у якіх спявае, танцуе, майструе няўрымсліва дзетвара, ёсць пакой, на дзвярах якога напісаны тры літары — КІД.

Першае, што заўважаеш, калі заходзіш у пакой, — гэта вялікія зашклёныя шафы, што стаяць уздоўж яго сцен. На іх паліцах сувеніры з Інданезіі, Гвінеі, Кубы, рознакаляровыя сцяжкі многіх дзяржаў, цацкі з Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, альбомы, паштоўкі, кніжкі ад дзяцей зарубешных краін.

Як трапілі сюды гэтыя рэчы, каму яны належаць?

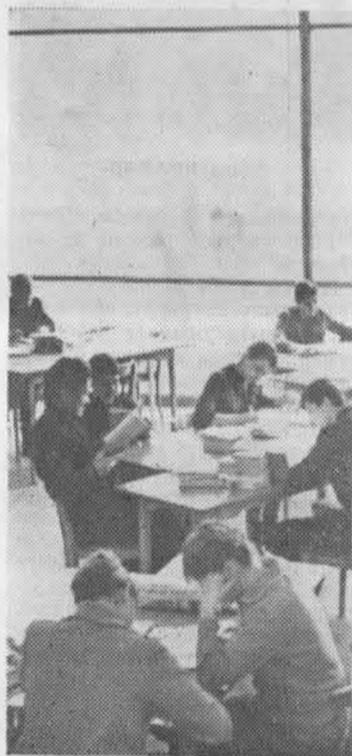
Ужо больш пяці год па некалькі разоў у тыдзень у гэтым пакоі збіраюцца на свае пасяджэнні члены Клуба інтэрнацыянальнай дружбы. Яны разбіраюць пошту, у якой часта трапляюцца пісьмы са штэмпелем «міжнароднае», пішуць адказы сваім замежным сябрам, сустракаюцца з зарубешнымі гасцямі, рыхтуюць выстаўкі, якія раскажваюць аб жыцці дзяцей у другіх краінах свету.

Члены клуба — беларускія піянеры і школьнікі. Яны разумеюць, што сябрам можа быць не толькі той, хто сядзіць з табой за адной партай, жыве ў адным двары. У многіх з іх ёсць сябры ў розных краінах. Яны ніколі не бачыліся, ніколі не мелі магчымасці паціснуць адзін другому руку, але дружыць ім гэта не перашкаджае. На пяці канты-

Для Ларысы Барбарчык — работніцы Любанскага ЦСУ — мастацкая самадзейнасць — другое прыванне. Нямае слухачоў зачаравала дзяўчына сваімі песнямі. На гэтым здымку вы бачыце Ларысу Барбарчык у час развучвання новых песень з баяністам Мікалаем Пятровічам.

Фота В. Дубінкі.

ТРОННЫЕ СТРАСТИ

Как свидетельствует летописец, мнительный и слабый Федор Иоаннович то и дело причитал: «Я царь или не царь?» Для высокого 47-летнего господина с глупыми исподлобья колючими голубыми глазами подобный вопрос представляется абсолютно праздным: конечно, царь! А точнее, государь вся Русь, самодержец всероссийский и прочая, и прочая.

Именно в этом качестве означенный господин и предстал перед взором корреспондента английской газеты «Санди экспресс» Фентона Бреслера, посетившего «отпрыска династии Романовых» на вилле в мадридском предместье Пуэрто де Хиерро. Результат их содержательной беседы вылился в пятнадцатую статью, завершающую между рекламой шерри-бренди фирмы «Домек» (21 шиллинг 6 пенсов за бутылку) и фотографией дипломированного сердцееда актера Гленна Форда с очередной пассией («Вечно приходится выпутываться из всяких историй с женщинами»).

Фентон Бреслер пишет: «В справочной книге Владимир все еще именуется «его императорским величеством» и для всех верноподданных русских белоэмигрантов он является на сегодняшний день законным царем всей России».

Впрочем, опрокинув очередной стакан шотландского виски, хозяин милостиво сообщил репортеру, что не настаивает на официальном обращении. И вообще, как выяснилось, «сын великого князя Кирилла» счи-

тает, что работать царем — занятие ужасно хлопотное. Ответственности много, а благодарности никакой. Короче говоря, быть монархом — «самая плохая из всех возможных профессий». Но за неимением другой он, Владимир, уж так и быть, готов мужественно переносить все лишения и сменить свою обстановку модерна на старомодный трон Мономаха, если русский народ слезно попросит его об этом одолжении.

Пока, правда, в Мадрид таких петиций не поступало. Но недалекий, то бишь близкий, родственник Николая II полон радужного оптимизма: «Я не исключаю такой возможности, чудеса иногда случаются». Видимо, не надеясь целиком на богородицу и других святых (в испанской гостинице донна Владимира развешано 15 икон в золотых ризах), он готовит себя к вступлению на российский престол, рассылая письма белоэмигрантам во все концы земного шара («даже в Австралию и Новую Зеландию»).

В общем, дела идут, монаршеская контора пишет. По линии контактов все, кажется, обстоит благополучно. Правда, иногда подводят... кто бы вы думали? — некоторые царствующие особы. Вот, скажем, несколько лет назад бельгийская королева Елизавета взяла да и отправилась на музыкальный конкурс в Москву, прямо в пасть к этим страшным большевикам. Ей удовольствие, а ему, Владимиру Кирилловичу, всю музыку испортили.

— А как бы вы стали дей-

ствовать, если бы оказались на царском троне?

Оказывается, высокий мужчина с бычьим взглядом «много думал по этому вопросу».

— Монархия в России будет сильно отличаться от той, которая была до 1917 года. Она, несомненно, примет определенные демократические формы. Время идет вперед, — тонко подметил заждавшийся престола наследник, но тут же поспешно добавил: — Однако в руках царя должен сохраниться реальный и определенный контроль.

В заключение корреспондент «Санди экспресс» полюбопытствовал, что думает его сиятельный собеседник о «конкурирующей организации», тоже заявляющей претензии на российский престол.

— Ах, эта Анна Андерсен, выдающая себя за великую княгиню Анастасию?

Ничто не доставило бы Владимиру Кирилловичу большого удовольствия, чем узнать, что он обрел дорогую родственницу, и уступить ей свою очередь. Но, увы... Как бы это поинтереснее выразиться? Старушка попросту привирает и, к величайшему для него сожалению, никакого отношения к двуглавному российскому орлу не имеет.

Исчерпав любопытство заезжего журналиста, «единственный отпрыск Романовых» величественно уселся в «Рено-каравеллу» и покатил в Мадрид. Но если бы претендент на «царя-батюшку» знал, что в это самое время происходит за многие сотни километров от испанской столицы, по другую

сторону океана, он не чувствовал бы себя так спокойно.

Дело в том, что в одной из адвокатских контор Нью-Йорка стряпчие некоего полковника Майкла Голеневского спешно заканчивали составление бумаги в суд о признании их клиента сыном Николая II и выплате ему по этому радостному случаю кругленькой суммы — 400 миллионов долларов царского наследства, «находящегося в американских

банках и страховых компаниях». Судя по сообщению агентства Ассошиэйтед Пресс, у полковника-сутяги масса преимуществ по сравнению с мадридским претендентом. Во-первых, что ни говорите, Владимир Кириллович Николаю II седьмая вода на киселе. Зато полковник, по его словам, не кто иной как прямой отпрыск — великий князь Алексей Николаевич собственной персоной.

Во-вторых, Владимир Кириллович сам признал, что во время минувшей войны тихо отсиживался во Франции и максимум, чем может похвастать-

ся, так это тем, что фашисты помогли ему улизнуть в Австрию. А мистер Голеневский аттестуется агентством Ассошиэйтед Пресс как крупнейший шпион, «сотрудничавший с западными агентами разведки».

В-третьих, Владимир здоров, как бык. Что же касается Майкла, то, по конфиденциальным сведениям некоего нью-йоркского книгоиздателя Роберта Спеллера, готовящего в свет «сенсационные мемуары» новоявленного Романова, Майкл, он же Алексей Николаевич, «страдает гемофилией — семейной болезнью царя».

И, наконец, последнее. Владимир Кириллович распустил слюни и болтает что-то насчет «демократической монархии» и прочей ерунды. А полковник Голеневский — человек военный и рубит с плеча. Он без обиняков заявил, что если получит 400 миллионов долларов, то «посвятит оставшуюся часть своей жизни и деньги борьбе против теперешнего режима в Советском Союзе».

Вот и получается, что неровен час, и его императорское величество Владимира Кирилловича как ординарного самозванца вычеркнут из великосветского справочника. А встретившись в каком-нибудь кабаке с Майклом Голеневским и бросившись к нему в объятия с криком: «Брат Леша, не узнаешь брата Вову?», наследник из Мадрида услышит предупредительное: «Не узнаю»...

И придется лондонской газете «Санди экспресс», проявляющей трогательный интерес к генеалогии российского дворянства, вновь снаряжать своего корреспондента к очередному претенденту на царский престол...

Б. ПИЛЯЦКИН.

банках и страховых компаниях».

Судя по сообщению агентства Ассошиэйтед Пресс, у полковника-сутяги масса преимуществ по сравнению с мадридским претендентом. Во-первых, что ни говорите, Владимир Кириллович Николаю II седьмая вода на киселе. Зато полковник, по его словам, не кто иной как прямой отпрыск — великий князь Алексей Николаевич собственной персоной.

Во-вторых, Владимир Кириллович сам признал, что во время минувшей войны тихо отсиживался во Франции и максимум, чем может похвастать-

ПАВЕДАМЛЯЕМ АДРАСЫ ЗДРАДНІКАУ

ЁН НАСІЎ МУНДЗІР КАРНІКА

Непагодным асеннім днём 1942 года ў вёску Рубеж на Бярэзіншчыне прыехаў атрад немцаў і паліцэйскіх. Сярод апошніх быў Браніслаў Жудра, ураджэнец гэтай жа вёскі.

Разам з іншымі бандытамі Жудра ўварваўся ў хату сямідзесяцігадовага Архіпа Целюка. Яшчэ з парога крыкнуў: «Ні з месца!» Налітыя крывёй вочы забойцы не абяцалі нічога добрага. Шасцігадовы ўнук Пеця застыў ад страху каля стала. Старэйшая ўнучка Каця прытаілася на печы. Толькі маленькая Маня, нічо-

га не разумеючы, гуляла на падлозе.

Жудра, не марнуючы часу, палез у куфар да бабкі Праскоўі. Пераварнуўшы ўсё там, выкінуў на падлогу адзенне, хусткі, спадніцы, а лепшае забраў сабе.

Пакуль паліцэйскія набівалі свае мяшкі пажыткмі Целюкоў, Пеця паціхеньку выйшаў у сенцы, адтуль — на двор і схваўся за хлеў дзядзькі Міколы Цэдрыка і пачаў назіраць.

Вось на парозе паказаўся дзед, Каця, а за імі бабулька, ведучы за ручку Маню. Услед

ішлі паліцэйскія. Першым быў Жудра. Сваю вінтоўку ён трымаў напачатку, наставіўшы яе на дзёда. Ледзь толькі мінулі вароты, Жудра выстраліў. Дзед упаў на зямлю. Ubачыўшы гэта, Пеця з усіх ног кінуўся да дзядзькі Міколы. А пакуль бег, чуў яшчэ некалькі стрэлаў. Дрыжучы, увесць у слязах, Пеця забег да суседзяў. У іх ён і прасядзеў у пограбе, пакуль бандыты не паехалі назад у Беразіно.

Калі Пецю выпусцілі з пограба, ён убачыў, што хата дзёда ўжо згарэла. Уся вёска была ахутана дымам. Дзесьці

яшчэ гарэлі будынкi. На гародзе сабралася шмат людзей. А на зямлі ляжалі абгарэлыя трупы дзёда, бабулі, сясцёр. Маці і дзетка галасілі над імі.

Жыхары Рубяжа расказваюць, што яшчэ да вайны Жудра здзіўляў сваіх аднавяскоўцаў прагай лёгкага жыцця, нежаданнем працаваць, як усе людзі. А калі пачалася вайна, ён, не точыўся, выказваў сваё захапленне службай паліцэйскіх: нічога не рабі, бяры ў людзей што хочаш, пі хоць кожны дзень. Пры першай жа магчымасці Жудра пайшоў служыць у паліцыю.

У 1944 годзе здраднік уцёк

з Беларусі разам з гітлераўцамі. Аб яго далейшым лёсе жыхары Рубяжа доўгі час нічога не ведалі. Але нядаўна ім стала вядома, што Жудра жыве ў Аўстраліі, у Новым Паўднёвым Уэльсе, Фэрфілд, Белмарстрыт, 86 (86, Belmore st., Fairfield, NSW, Australia).

Аўстралійцы! Да вас звяртаюцца жыхары Бярэзінскага раёна, дзе ў час вайны лютаваў Браніслаў Жудра: не падавайце рукі здрадніку, кляміце ганьбай вылюдка, які забіваў і прадаваў чужынцам свой народ!

П. НЕСЦЯРОВІЧ.

нентах жывуць піянеры, на іх грудзях гальштукі ўсіх колераў вясёлкі. І ўсе яны ведаюць, што, каб дапамагчы дорослым жыць у міры, яны павінны бліжэй пазнаёміцца, падружыцца. Чым мацней сябруюць дзеці, тым мацней мір.

Клубы інтэрнацыянальнай дружбы працуюць амаль ва ўсіх школах Мінска. І асабліва сёлета ў іх многа цікавых спраў. У горадзе праводзіцца піянерскі марш міру, прысвечаны 95-годдзю з дня нараджэння Ул. І. Леніна і 20-годдзю дня Перамогі. Марш міру ўключае многа розных мерапрыемстваў. Аб некаторых з іх расказваюць афішы, расклееныя ў школах. «Праводзіцца традыцыйны гарадскі агляд інтэрнацыянальнай самадзейнасці пад дэвізам: «Пусть всегда будет солнце», — абяшчае адна. У рэпертуар уключаюцца творы савецкіх і зарубежных аўтараў на замежных мовах, танцы народаў СССР і свету. Агляды інтэрнацыянальнай самадзейнасці, які ўся работа КІДа, спрыяюць выхаванню ў школьнікаў савецкага патрыятызму, пачуцця пралетарскага інтэрнацыяналізму.

З той жа мэтай — лепш пазнаёміцца з рознымі краінамі свету — у Мінску праводзіцца школьных форум. Кожны атрад рыхтуецца выступіць з расказам аб якой-небудзь дзяржаве, аб яе грамадскім ладзе, эканоміцы, аб яе народзе і яго культуры. Рэбаты, апра-

нутыя ў нацыянальных касцюмы, выканаюць песні і танцы народаў краін свету.

«Аб'яўляецца гарадскі конкурс на лепшы дзіцячы малюнак на тэму: «Нам патрэбен мір», — чытаем на другой афішы. Лепшыя малюнкi будуць адабраны для пасылкі на выстаўку ў зарубежныя краіны.

У школах рэбаты ствараюць майстарні і фабрыкі сувеніраў. Лепшыя сувеніры дзеці пашлюць удзельнікам IX Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў у Алжыры. Некаторыя будуць адпраўлены на выстаўку прыкладной дзіцячай творчасці ў Аўстрыю.

— Да нас у Палац піянераў прыязджае дэлегацыя з ГДР, — расказвае член клуба Аня Хатуціцкая. — Гэта была вельмі цёплая сустрэча. Я пазнаёмілася з фрау Марыянай Ніцшэ. Яна жыве ў невялікім нямецкім горадзе Пеніг За. У яе ёсць дачка Гізэла, якая вучыцца ў 5 класе. Даведаўшыся, што я вывучаю нямецкую мову, фрау Марыяна ўзрадавалася. Я ніколі не думала, што за такі кароткі час можна так добра пацякаваць з чалавекам, які быў толькі што табе незнаёмы. У канцы нашай сустрэчы мы разам з гасцямі сфатаграфаваліся. Усе рэбаты нашага гарадскога клуба вельмі шкадавалі, што так хутка скончылася гэта сардэчная сустрэча.

Неўзабаве на мой хатні адрас прый-

шло пісьмо з ГДР ад маіх добрых сяброў фрау Марыяны і яе дачкі Гізэлы. Яны прыслалі некалькі фатаграфій, на якіх паказаны моманты нашай сустрэчы. Цяпер рэгулярна да мяне прыходзяць пісьмы з ГДР. Я адказваю на нямецкай мове.

Я рада, што маю сяброў не толькі ў Савецкім Саюзе, але і ў Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы.

Вось колькі цікавых спраў у нашых рэбят. І з кожным днём іх становіцца ўсё больш.

Венгерскія школьнікі прасілі даведацца, ці ёсць у Мінску людзі, якія прымалі ўдзел у вызваленні Будапешта. Беларускія піянеры адшукалі такіх воінаў, паслалі іх адрасы і атрымалі пісьмо з гарачай падзякай. Венгерскія школьнікі наладзілі перапіску з вызваліцелямі іх сталіцы. Нядаўна члены Клуба інтэрнацыянальнай дружбы вырашылі расказаць сваім таварышам аб лаўрэатах Міжнародных Ленінскіх прэмій міру.

Яны сустрэліся з прыязджаўшай да нас на гастролях японскай артысткай, кіраўніком ансамбля «Спяваючыя галасы Японіі» Акіка Секі. Яна прыйшла ў Палац з усім ансамблем, які даў для рэбят канцэрт. А лаўрэат Ленінскай прэміі міру Акіка Секі падарыла дзецям свой партрэт з аўтаграфам.

На просьбу прыслаць партрэт з аўтаграфам адгукнуўся і Сайрус Ітан.

«Для мяне вялікае задавальненне і гонар далучыцца да калег. Шлю найлепшыя пажаданні кожнаму члену Клуба інтэрнацыянальнай дружбы. Я ведаю, што дзеці — гэта вялікая сіла. Яны могуць пераканаць свой народ і ўрад не весці вайну, адмовіцца ад насілля і зла. Мне здаецца, што дзеці Савецкага Саюза найбольш падрыхтаваны да таго, каб павесці за сабой дзяцей усіх іншых краін да гэтай высакароднай мэты. Савецкі ўрад робіць крокаў больш за ўсе іншыя ўрады для таго, каб вайны ніколі не было. Мне б хацелася, каб амерыканская моладзь убачыла прыгажосць і веліч вайшай багатай краіны. Я ўпэўнены, што яна зрабіла б на іх такое ж вялікае ўражанне, як і на мяне. Мне прыемна было атрымаць ад вас пісьмо і паслаць вам свой партрэт».

Сайрус Ітан. Лаўрэат Міжнароднай Ленінскай прэміі міру».

Дзеці спадзяюцца, што на іх просьбу адгукнецца Фідэль Кастра, Ахмед Бен Бела і іншыя лаўрэаты. З кожным днём усё больш і больш пісем прыходзіць у адрас КІДа Мінскага палаца піянераў. Усё больш шырокімі і трывалымі становяцца сувязі савецкіх дзяцей з дзецьмі розных краін свету. А дружба дзяцей — залог міру.

Д. ЧАРКАСАВА.

